

**HÖGRE
REVISORSEXAMEN
Del II**

Maj 2009

© Revisorsnämnden 2009

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum: 28 maj 2009
Skrivtid: 2 x 4,5 timmar, varav 4,5 timmar för del II
Krav för godkänt resultat: 75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelning av poäng på olika uppgifter

Hjälpmedel

Alla hjälpmedel är tillåtna, med följande undantag:

- All uppkoppling mot t ex Internet, servrar eller liknande är förbjudet
- All kommunikation med andra personer är förbjudet

Rekommenderat arbetssätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängtal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa

För de fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan – beroende på motiveringar – också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift – eller deluppgift – bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fyra poäng:

Poängsättningen innebär följande

- 4 p – Bra svar
- 3 p – Tillfredsställande svar
- 2 p – Vissa brister
- 1 p – Stora brister
- 0 p – Uteblivet eller felaktigt svar

Uppgift 3	Trisolde Production AB	Poäng
	Deluppgift 3.1	4
	Deluppgift 3.2	4
	Deluppgift 3.3	8
	Deluppgift 3.4	<u>12</u>
Summa		28

Uppgift 4	Duration Outsourcing AB	Poäng
	Deluppgift 4.1	6
	Deluppgift 4.2	6
	Deluppgift 4.3	4
	Deluppgift 4.4	<u>6</u>
Summa		22

Lycka till!

3. Trisolde Production AB (28 poäng)

Bakgrund

Trisolde Production AB är ett bolag som producerar och säljer accessoarer som handväskor och handskar av mer lyxbetonad art. I bolagets affärsidé är det tydligt uttalat att deras produkter vänder sig till en kundkrets med goda inkomster. Du har haft revisionsuppdraget under 2 år. Bolagets VD, tillika styrelseledamot, Stig Eriksson, tillhör familjen som ursprungligen startade verksamheten. Stigs bror, Leif Eriksson, är även han aktiv i verksamheten och medlem av styrelsen. Bolaget ägs idag av Lyxus AB men agerar självständigt.

Trisolde Production AB redovisar idag enligt BFNAR. Lyxus AB överväger dock så småningom en börsintroduktion och en därmed sammanhängande konvertering till IFRS. Trisolde Production AB söker aktivt förvärvskandidater inom andra liknande verksamheter för att komma över tillverkningskapacitet och attraktiva varumärken och därmed skapa tillväxt.

Räkenskapsår är kalenderår och 2008 omsatte bolaget 298 Mkr med en rörelsemarginal om 13% och ett resultat efter skatt på 22 Mkr. Under en femårsperiod har omsättningen ökat med i genomsnitt 10 % per år. För 2009 förutspår bolaget dock en ökning med ca 15 %. Antalet anställda per sista december 2008 uppgår till 135 personer, medelantalet anställda har ökat med mellan 8 - 10 personer per år under den senaste femårsperioden.

Bolaget har lån i utländsk valuta och en del av dessa är skyddade av terminsavtal. Bolaget gör en del av sina inköp från Kina och de huvudsakliga kunderna är ett antal exklusiva butiker i Stockholm, London och Moskva. Vid samtal med ekonomichefen har du fått reda på att ett reellt hot inför framtiden är att en av Trisolde Production ABs största underleverantörer har finansiella svårigheter.

Deluppgift 3.1

Styrelsen har under 2008 tagit beslut om en ny finanspolicy där det framgår att man vill uppnå riskspridning genom att placera i aktier i flera olika noterade bolag. Övertygade om att den nuvarande lågkonjunkturen är något snabbt övergående har bolaget anskaffat ett antal aktieposter. Bolaget klassificerar innehaven som omsättningstillgångar. Samtliga av innehaven avser stabila företag vilka har en låg skuldsättningsgrad och historiskt sett har haft en god lönsamhet.

Innehaven ser ut som följer:

Aktier	Antal	Anskaffningsvärde, kr	Marknadsvärde, kr 31 december 2008	Marknadsvärde, kr 16 mars 2009
Abba-bolaget AB	400	1 385 500	1 215 000	1 400 000
Babb-bolaget AB	67 500	12 000 000	10 050 000	9 600 000
CC-bolaget AB	34 500	9 300 500	7 625 000	9 500 000
Dadda-bolaget AB	103 000	6 789 000	8 625 000	8 650 000
Ebbe-bolaget AB	8 560	3 625 000	2 800 900	2 900 000
Total		33 100 000	30 315 900	32 050 000

Värdenedgången per 31 december, 2008, på aktierna i Abba-bolaget AB, Babb-bolaget AB, CC-bolaget AB och Ebbe-bolaget AB beror så vitt känt inte på företagsunika händelser utan är snarare en följd av den allmänna nedgången på börsen. Bolaget avser att redovisa innehavet till anskaffningsvärdet 33 100 000 kr per den 31 december 2008. Bokslutsrevisionen genomförs under veckan som börjar den 16 mars 2009.

Uppgift (4 poäng)

Ekonomichefen Agnes Hansson ställer frågan till dig om en redovisning till anskaffningsvärdet är förenligt med god redovisningssed.

Deluppgift 3.2

Bolaget håller på att upprätta årsredovisningen per 31 december 2008 och vill ha dina synpunkter på innehållet i årsredovisningen. Efter att ha läst igenom förvaltningsberättelsen noterar du att den har vissa brister i förhållande till minimikraven.

Uppgift (4 poäng)

Vilka uppgifter ska bolaget upplysa om i förvaltningsberättelsen? Förklara dels vilka allmänna upplysningar som bör ingå och dels vad du anser är speciellt viktigt för Trisolde Production ABs verksamhet.

Deluppgift 3.3

Ekonomichefen har under 2009 fått hjälp att identifiera ett bolag som är utbudet till försäljning och vars varor och produktion skulle kunna passa in i Trisolde tänkta expansion. Ekonomichefen Agnes har anlitat en konsult för att göra en värdering inför upprättandet av en preliminär förvärvsanalys. Priset för bolaget är satt till 130 Mkr och det tänkta förvärvet avser 100% av bolaget. Ekonomichefen vill gärna se vilka skillnader som skulle uppstå vid användandet av olika regelsystem. Hon är dock medveten om att förvärvsbalansen måste upprättas utifrån RR 1:00 så länge som Trisolde inte har några krav på sig att redovisa enligt IFRS.

Mkr	Bokförda värden i bolaget	Konsultens värdering av bolaget	Bolagets förslag till förvärvsanalys i enlighet med RR 1:00
Materiella anläggningstillgångar	60	80	80
Omsättningstillgångar	50	70	70
Långfristiga skulder	-50	-60	-60
Kortfristiga skulder	-30	-40	-40
Domännamn på Internet	-	5	
Kundlista	-	10	
Orderstock	-	2	
Varumärken	-	5	
Patenterad teknologi	-	3	3
Värde på arbetskraftstyrka	-	35	35
Summa tillgångar och skulder	30	110	88
Goodwill			42
Anskaffningskostnad			130

Bokförda värden överensstämmer med skattemässiga värden i bolaget.

Uppgift (8 poäng)

- Granska bolagets förslag och ange huruvida det är förenligt med RR 1:00
- Hur skulle förvärvsbalansen se ut i enlighet med IFRS? Kommentera större skillnader.
- Behöver en justering göras av förvärvsanalysen vid en övergång till IFRS under 2010?

Deluppgift 3.4

Du har i början av maj haft slutrevision för Trisolde Production AB för 2008 och en ouppklarad frågeställning (a.) kvarstår. Du har avgivit ett PM där du har kommenterat bristen och du överväger nu hur du ska hantera denna samt ett par andra inträffade händelser i samband med att du ska utforma din revisionsberättelse.

- Du har efterfrågat ett uttalande från bolagets jurister för att verifiera att det inte föreligger några tvister som skulle kunna resultera i behov av avsättningar eller upplysningar per 31 december 2008. Någon sådan bekräftelse har du ännu inte fått, trots upprepade påstötningar. Under 2007 var bolaget inte involverade i några väsentliga tvister och i din granskning av bolaget 2008 har inget framkommit som tyder på att det skulle ha uppkommit några nya väsentliga tvister under 2008 eller under början av 2009.
- En av dina medarbetare har efter slutrevisionen hört ett rykte om att ekonomichefen Agnes dotter Emma har fått lön från företaget under början av 2009 utan att ha utfört något arbete. Enligt ryktet ska det röra sig om sammanlagt ca 63 000 kr.

- c. Efter slutrevisionen men innan du undertecknat revisionsberättelsen får du ett telefonsamtal från Agnes som har dåliga nyheter. VDn Stig har kommit på sin bror Leif med oegentligheter. Leif har erkänt och har avgått ur styrelsen med omedelbar verkan. Leif har på bolagets bekostnad byggt upp en konkurrerande verksamhet i Portugal genom att låta leverantörer fakturera Trisolde för maskiner och varor som har levererats till Leifs bolag i Portugal. Leif har själv attesterat och godkänt dessa fakturor. För leverantörsreskontraansvarig såg fakturorna korrekta ut och det var först när Leif var ledig några dagar och Stig därför attesterat några fakturor som missförhållandet uppdagades. Bolagets egen utredning visar att beloppet som Leif tillskansat sig uppgår till drygt 5 Mkr under 2008. Inga korrigeringar har gjorts i bokslutet.

Uppgift (12 poäng)

Redogör för dina ställningstaganden till ovanstående noteringar inför avgivandet av revisionsberättelsen för Trisolde Production AB och utforma ett förslag till revisionsberättelse med hjälp av bilagda mall.

Bortse från reglerna kring anmälan av brott och eventuella skattekonsekvenser.

4. Duration Outsourcing AB (22 poäng)

Bakgrund

Duration Outsourcing AB är ett bemanningsföretag med ca 2 300 anställda och en omsättning uppgående till ca 1,8 miljarder kronor under räkenskapsåret 2008. Resultatet efter skatt uppgick till 32 Mkr. Verksamheten är mycket transaktionsintensiv och bedrivs i ett bolag uppdelat i två affärsområden; bemanningstjänster respektive extern lönehantering. Du har varit huvudansvarig revisor sedan 2007 och din främsta kontakt i bolaget är economichefen Magnus Eriksson. Redovisningen baserar sig på BFNAR. Duration Outsourcing AB har under första kvartalet 2009 blivit förvärvade av en tysk koncern som följer IFRS i sin koncernredovisning och från och med 2009 kommer koncernrapporteringen att ske enligt IFRS medan bolaget i sin årsredovisning fortsatt kommer att följa BFNAR.

Deluppgift 4.1

Ett antal händelser har inträffat efter den 31 december 2008. Vid upprättandet av bokslutet och årsredovisningen i april 2009 har Magnus, som är economichef, haft svårt att fastställa vad som ska eller inte ska justeras för.

Uppgift (6 poäng)

Hur ska följande händelser redovisas och/eller upplysas om i årsredovisningen per 31 december 2008?

- I januari inträffade en eldsvåda i bolagets datacentral. Självrisken är 1 Mkr och skadan, som täcks av försäkringsbolaget, uppgår till 15 Mkr.
- I februari kom besked om att en av Duration Outsourcings större leverantörer av IT-tjänster gått i konkurs. Leverantörsskulden uppgick till 50 Mkr per sista december. Leverantören har varit djupt involverad i uppbyggnaden och den löpande utvecklingen av IT-systemen för bemanning och lönehantering och Duration Outsourcing är starkt beroende av deras tjänster.
- I mars togs beslut om att lägga ned en verksamhetsgren inom affärsområde bemanning som under en längre tid inte visat tillräckligt bra resultat.
- Duration Outsourcing har under 2008 sålt ett dotterbolag med en verksamhet som inte längre passade in i koncernens kärnverksamhet. Baserat på det nu fastställda resultatet för 2008 i den sålda verksamheten har Duration Outsourcing i mars månad 2009 erhållit en tilläggsköpeskilling som uppgår till 10 Mkr.

Deluppgift 4.2

Economichefen Magnus får mycket frågor från de nya ägarna avseende skillnader mellan IFRS och lokala svenska redovisningsprinciper. De nya ägarna har planerat en översyn av den svenska verksamheten, främst inom Västra Götaland där efterfrågan på bemanningstjänster minskat dramatiskt under hösten och vintern 2008/2009. För att kunna ta välgrundade beslut vill de tyska ägarna också skapa förståelse för vad som går att göra lokalt i Sverige enligt god redovisningssed och hur det eventuellt skiljer sig mot koncernens principer som baseras på IFRS. Beslut avseende åtgärder enligt en detaljerad plan kommer att tas på styrelsemötet i juni 2009 och planen ska i samband med detta kommuniceras till kunder och personal.

Åtgärderna är tänkta att genomföras under perioden augusti 2009 till mars 2010. Magnus har tagit fram ett utkast till påtänkta åtgärder.

Uppgift (6 poäng)

Ange hur posterna nedan ska behandlas i redovisningen per 30 juni 2009, under vilka eventuella förutsättningar din föreslagna redovisning gäller samt svara på om de svenska reglerna skiljer sig jämfört med IFRS:

- a. Avgångsvederlag till 6 övertaliga personer som kommer att betalas ut den 25 oktober 2009
- b. Lön som kommer att betalas till 15 personer med arbetsplikt fram till nedläggningen av verksamheten i mars 2010
- c. Utgifter för utbildning av anställda för att öka deras möjligheter att få arbete hos en annan arbetsgivare
- d. Prognostiserade rörelseförluster fram till nedläggningen
- e. Anläggningstillgångar som ej kommer att användas efter mars 2010
- f. Utgifter som uppstår i samband med flytt av anläggningstillgångar till affärsområdet lönehantering under december 2009
- g. Hyreskostnader för lokaler som inte kommer att användas efter mars 2010

Deluppgift 4.3

Ekonomichefen får många frågor från de nya ägarna. De har läst revisionsberättelsen och en av de frågor som de vill ha klarlagt för sig är vad tillstyrkande av ansvarsfrihet i revisionsberättelsen egentligen innebär. Ekonomichefen, som hört att det finns ett förslag om att förvaltningsrevisionen ska tas bort, bollar frågan vidare till dig. Eftersom han själv sitter som extern styrelseledamot i några bolag vill han också gärna veta vad som händer om förvaltningsrevisionen och därmed revisorns yttrande om ansvarsfrihet tas bort.

Uppgift (4 poäng)

Förklara vad som menas med förvaltningsrevision och vad ansvarsfrihet innebär samt vilka konsekvenser ett avskaffande av revisorns yttrande om ansvarsfrihet eventuellt kan få för styrelseledamöter, VD och aktieägare.

Deluppgift 4.4

Under innevarande räkenskapsår inträffar några händelser där ditt oberoende och din integritet kan ifrågasättas:

- a. Du blir hembjuden på söndagsmiddag till dina föräldrar och får veta att din syster ska ta med och presentera sin nya pojkvän, Magnus. Först i samband med middagen inser du att det är DEN Magnus, ekonomichefen i Duration Outsourcing AB. Du börjar genast tänka på hur du ska hantera situationen ur ett oberoendeperspektiv när din syster och Magnus talar om att de planerar att flytta ihop och att förlova sig till sommaren.

- b. Din revisionsbyrå har bestämt sig för att hitta kostnadseffektiva alternativ till att hantera er egen administration. Offerter har begärts in och den som ser fördelaktigast ut, både vad gäller priset och servicen, har kommit från Duration Outsourcing AB. Du har inte medverkat i upphandlingsprocessen. Du överväger nu om din byrås val av Duration Outsourcing AB som leverantör skulle kunna påverka ditt oberoende.

Uppgift (6 poäng)

Ta ställning till ovanstående situationer och pröva ditt oberoende och därmed om du kan kvarstå som revisor.